

Transskription af:

Obscuritas

**S8E1. Ti gange Jorden gik under: Dommedag
år 2000 – Y2K**

Vært og tilrettelægger: Louise Lindblad

Medvirkende: Leif Lønsmann, fhv. radiodirektør i DR. Thore Husfeldt, professor ved IT-Universitetet. Poul Grinder-Hansen, fortællerstemme.

Redaktør: Rikke Caroline Carlsen

Intro: Du lytter til en podcast fra Nationalmuseets mediehus, Vores tid.

Poul Grinder-Hansen: Prøv at lukke øjnene og forestil dig det her. Året er 1999. Det er nytårsaften, og snart slår klokken tolv. Du sidder sammen med din familie og venner foran fjernsynet. Kransekagen står klar på stuebordet. Glassene er fyldte. Serpenter hænges ned fra loftet. Du når lige akkurat at se rådhusklokken falde i slag. Og så går Danmarks Radio i sort. Udenfor begynder flyvemaskiner at falde til jorden og eksploderer i høje brag. Atommissiler bliver skudt af sted fra alle verdenshjørner. Togene går i stå. Enhver respirator på landets hospitaler stopper. Flammerne i kraftværkerne dør ud. Og med ét bliver alt mørkt og stille. Helt stille. Velkommen til år 2000. Velkommen til jordens undergang.

Louise Lindblad: Det, du skal høre nu, er historien om den aften, hvor vi gik ind i året 2000. Eller som det på amerikansk kom til at hedde Y2K. Et årtusind skifte, som bliver omgærdet med en hel del mystik og panikstemning. På grund af et problem med computernes behandling af datoer ved skiftet fra det ene årtusind til det næste frygter eksperter nemlig, at alle computere og dermed hele samfundet vil gå ned, når klokken slår 12 nytårsaften. Og hvis det værste tænkelige scenarie sker, er det helt afgørende, at medierne kan nå ud med informationer til befolkningen.

Louise Lindblad: Hej Leif. Hej.

Louise Lindblad: Det ansvar hviler på en mand med en sikret mobiltelefon fra Udenrigsministeriet i tasken.

Leif Lønsmann: Jeg hedder Leif Lønsmann.

Louise Lindblad: Leif Lønsmann er Radios direktør i Danmarks Radio i 1999, og han har sagt ja til at mødes med mig ude foran DRs tidligere hovedkvarter på Frederiksberg. Her sidder han selv for 25 år siden. Oppe i sendetårnet på fjerde sal og holder vejret mens sekunderne nærmer sig 12. Jeg har glædet mig til at kunne sige velkommen til allerførste afsnit af den nye sæson, som har fået titlen '10 gange Jorden gik under'. Du skal høre 10 historier om, hvordan vi gennem årtusinder har frygtet dommedag, fortalte hinanden historier om dommedag og forudsagt dens komme. Selvom det som bekendt gang på gang viser sig, at vi er forkert på den. Mit navn er Louise Lindblad. Velkommen til Obskuritas. Velkommen til Ragnarok 2000.

Leif Lønsmann: Min lejlighed ligger på Nørrebro og ligner enhver anden lejlighed på Nørrebro i København, og på dagen den 31. December 1999 ligner mit hjem sikkert også ethvert andet gennemsnitligt dansk hjem. Vi har dækket op og er klar til at holde vores traditionelle nytårsfest med vores familie og vores venner. Vi er ved at gøre klar til middag, men jeg ved, at det bliver en helt særlig og anderledes dag for mig.

Louise Lindblad: Det er sidst på eftermiddagen nytårsaftensdag. Fyrværkeri i alle farver er allerede så småt begyndt at lyse den mørke decemberhimmel op. Mens de fleste danskere er ved at dække bord eller gøre nytårstorsken klar, holder en sort blank bil i tomgang på en baggade på Nørrebro i København. Bag bilens tonede ruder sidder en privatchauffør i uniform og venter på sin passager. Hans passager hedder Leif Lønsmann.

Leif Lønsmann: Så jeg forlader jo selskabet og min lejlighed ved halv fem tiden og går ud i baggaden Wesselsgade, hvor der holder en ministerielle bil, der ligner en ministerbil med ministerchauffør med en skinnende bil og skinnende polerede knapper på sin uniform. Og han er klar til at køre mig i tv byen, når jeg overhovedet skal køre med ham. Så er det jo dels fordi man frygter, at senere på aftenen ved telefonnettet bryder sammen, så det ikke er til at få en taxa. Og jeg har ikke selv kørekort på det tidspunkt i 1999, så derfor har jeg... Jeg føler mig farlig fin fået stillet sådan en bil med chauffør til rådighed, som faktisk skal følge mig hen til den anden side af dommedag eller hvad der måtte opstå ved midnat.

Louise Lindblad: Leif Lønsmann har forladt forberedelserne til sin egen nytårsfest med en sikret mobiltelefon i tasken for at køre direkte til TV byen i Søborg. Et af DRs hovedkvarterer her i 1999. Der er kun godt og vel syv timer tilbage af året. Snart går Danmark ind i et nyt årtusind. Eller det er i hvert fald håbet. For noget truer denne aften danskernes eller faktisk hele verdens sikkerhed. Et særligt computerprogram kaldet 'år 2000 problemet'.

Thore Husfeldt: Det er en konsekvens af den måde, som computere gemmer værdier på i det her tilfælde årstal eller tidspunkter.

Louise Lindblad: Det her er Thore Husfeldt. Han er professor ved IT universitetet i København. Hans stemme kommer du til at høre et par gange undervejs i den her fortælling. Han skal nemlig hjælpe os med at forstå, hvordan det hele kom så vidt. Hvorfor Leif Lønsmann ender der i den sorte, blanke bil på vej mod et DR i aller højeste beredskab.

Thore Husfeldt: Hvor man i 1960'erne til 80erne regnede med, at det ville være nok med to cifre til at gemme et årstal og samme fænomen, som vi nu opdager med CPR numre. At man ikke længere på CPR nummeret kan se, om en person er født i 1905 eller 2005. Det problem opstod også omkring år 2000, da computere pludselig ikke længere kunne se forskel på, om lad os sige en fil var fra 1905 eller 2005. Hvis de her computere pludselig holder op med at virke af, hvad der i grunden er en enkelt, jeg vil ikke engang kalde det en fejl, men en lidt optimistisk måde at definere, hvad en dato er, så er der rigtig mange ting, der pludselig ikke virker længere. Fly der falder ud af himlen og ud af luften. Eller lad os sige, hvis Rigshospitalets computere gik ned. Det skete jo faktisk for ikke så mange år siden, så har det selvfølgelig konsekvenser for de personer, som lige nu er dialysepatienter. Eller er det en åben hjertetransplantation, eller hvad det er, hvis computere ikke virker, så er der mange ting, der afhænger af computere, som pludselig går galt. Fly, der falder ud af luften, er en af de ting, man kan se med det blotte øje. Men der er rigtig mange andre ting, hvor det også går i stykker.

Leif Lønsmann: Jeg stiger ind i bilen og hilser på chaufføren, som jeg ved skal være til min rådighed resten af aftenen, og jeg ved ikke, hvor meget jeg skal bruge ham. Det taler vi egentlig heller ikke så meget om, men mere om hans arbejde, hvilken magt han har, hvad han forventer der skal ske, og det ved han ikke noget om. Han mindes ikke, at han sådan er i alarmberedskab, men han er beleven og fåmælt, og han er i tjeneste. Han er jo ansat af Christiansborgs eller Folketingets chaufførtrup, så det er meget professionelle chauffører, som udfører sit arbejde og bringer mig til tv byen. Det tager ca. 20 minutter at køre derud.

Louise Lindblad: Altså din familie og alle de nytårs gæster, dem de bliver hjemme på din privatadresse. Hvordan har du det med at sige farvel til dem?

Leif Lønsmann: Det er en lidt pudsigt stemning i sådan et nytårs parat hjem, at den ene af værterne pludselig skal gå. Og det har vi det jo sådan lidt dobbelt med. På den ene side vil de jo helst have at jeg blev. Jeg ville jo også helst blive hos dem. På den anden side, så kunne de jo også godt se nytten af, at hvis der skete et eller andet ude i samfundet klokken 12 og lyset gik og telefonen ikke virkede, så ville de på den anden side også være glade for, at der var nogen, og det var jo så altså ved skæbnens gunst mig, der sørgede for, at de kunne tænde for en batteridrevet radio og følge med i, hvad der foregik. Og både få nyheder og information om, hvad der foregik og få instrukser, hvis det skulle komme dertil. Så på den ene side kunne de synes de, at det var mærkeligt. På den anden side kunne de jo godt forstå fornuften i det. Så jeg tror såmænd bare, at festen gik videre.

Louise Lindblad: I aften kulminerer flere års arbejde med at rette computerproblemer. Et problem, der i Danmark har krævet en landsdækkende kriseindsats i omegnen af 30 milliarder kroner, og som involverer over 740 værnepligtige. Alle landets ministerier, Rigspolitiet, et krisecenter i Udenrigsministeriet og altså DR, der har et helt særligt ansvar, hvis katastrofen rammer.

Leif Lønsmann: Lige siden radioens barndom har det jo været sådan, at radioen har været det eneste elektroniske massemedie og dermed det eneste medie, som med i sekundet kan oplyse og orientere borgerne.

Louise Lindblad: Klokken nærmer sig 17, da den sorte vogn med Leif Lønsmann på bagsædet ruller ind på parkeringspladsen foran tv byen i Søborg. Leif er dybt fokuseret. Snart skal han ind i et møderum med resten af direktionen og følge situationen i øst, hvor lande som New Zealand og Australien allerede er gået ind i det nye år. Men inden vi hører, hvordan det går, skal vi lige dvæle lidt mere ved ham privatchaufføren med de blankpolerede knapper. Det er nemlig sådan, at da Leif Lønsmann går ind i tv byen, bliver chaufføren holdende i vognen ude på parkeringspladsen i Søborg. For hvis Ragnarock 2000 bryder ud senere i aften, så skal han meget hurtigt kunne fragte Leif Lønsmann til en anden helt central adresse på Frederiksberg i København. Hvor er det vi er lige nu?

Leif Lønsmann: Det her er en adresse, som i hvert fald min generation af danske radiolyttere. Og det er hele befolkningen kender. Det hedder Rosenørns Allé 22. Det her er så svingdøren. Den berømte svingdør, som mange kendte stemmer har gået ind og ud af i årtier og årtier. Ud mod Rosenørns Allé. Og det var her, jeg skulle svinge ind, hvis ulykken skete til midnat, så skulle jeg være her i god tid, tænker jeg inden, og så ville jeg skulle begive mig hen ad gangen.

Louise Lindblad: Det er den her vej?

Leif Lønsmann: Ja, det er vi inde i receptionen nu. Og så begik man sig. Så gik man ned ad nogle lange gange. Der er masser af lange, mørke gange i Radiohuset. Det er sådan noget 1930-40 byggeri. Og det er en lille smule fort-lignende.

Louise Lindblad: I kælderen under Radiohuset. Bag tykke betonvægge findes et rum, et helt særligt rum. Et rum, som i mange år har været skjult for offentligheden.

Leif Lønsmann: Så vi går langs nogle meget fine arkitekttegnede gange med mahogni døre med håndtag lavet af Vilhelm Lauritzens tegnestue. Og her til venstre er stadigvæk døren ned til radioens lydstudie.

Louise Lindblad: Nødstudiet findes ikke længere nede i kælderen, men i 1999 spiller rummet en helt central rolle for Danmarks sikkerhed.

Leif Lønsmann: Det er, som var det en lejlighed. Sådan en almindelig 150 kvadratmeters lejlighed er det i størrelse cirka. Og så er der et talestudie, hvor man kan sidde og tale i mikrofoner og et teknikrum, hvor teknikerne kan sørge for, at det man siger i mikrofonerne, går ud via sendenet til hele landet.

Louise Lindblad: I nødstudiet er intet overladt til tilfældighederne. Farven på væggen er en helt særlig nuance af olivengulgrøn, for det skulle i følge en psykolog være den bedste for de personer, som i en krisesituation er tvunget til at være i bunkeren. Farven er mild og vil lede tankerne hen på løv, spiring og forår. Håb, du ved.

Leif Lønsmann: Der er fyldt med båndoptagere og maskiner af forskellig slags. Og så er der nogle felttelefoner, nogle gamle tunge hånddrevne telefoner. De har forskellige farver, og der er en rød og en grøn. Der er noget, der går til regeringen. Der er noget, der går til Beredskabsstyrelsen. Noget, der går til politiet. Der står nogle bånd på hylderne med musik til forskellige lejligheder. Der er sørgemusik i tilfælde af det, der hedder store dødsfald. I tilfælde af at medlemmer af kongehuset eller regeringen. Er døde i en krise eller en krisesituation. Der er bånd med mere let musik og opmuntrende musik. Hvis man skal opmuntre befolkningen i en situation, der ellers kunne udvikle sig til panik.

Louise Lindblad: Hvis alting går i sort om nogle timer, når rådhusklokkerne falder i slag klokken 12, hvis strømmen går. Og lad os sige det svenske atomkraftværk Barsebäck springer i luften og udsender radioaktiv stråling ind over Sjælland og resten af Danmark. Så vil lyden af luft alarmer kunne høres over hele landet. Borgerne vil gå indendørs og lukke døre og vinduer og tænde for Statsradiofonien på en batteridrevet radio, og potentielt livsnødvendige instrukser vil altså blive sendt nede fra bunkeren under jorden, hvor syv af Leif Lønsmann ansatte skal sidde. Udstyret med bl.a. dåsemad, kondomer og sørge musik og sende radio ud til danskerne.

Leif Lønsmann: At man er klar til enhver situation og enhver situation fra samfundet, skal man jo så kunne spejle med en situation hernede i rummet. Ud over selve teknikrummet og studiet er der en dagligstue, et opholds lokaler, et køleskab, der er madrationer. Der er et stort køkkenskab med dåsemad. Forloren skildpadde kan jeg huske til faktisk op til tre måneder. Det er faktisk gearret op til, at man i tre måneder skal kunne sende en radiokanal 24 timer i døgnet fra de her rum i kælderen i Radiohuset.

Louise Lindblad: Men inden det kommer så vidt, skal vi tilbage til TV-Byen i Søborg. Leif Lønsmann og resten af direktionen skal lave en handlingsplan baseret på erfaringerne fra landene i øst, som time efter time går ind i det nye årtusind.

Leif Lønsmann: Den melding, vi får, er, at det er gået godt i New Zealand. Det er ikke en frikendelse af, at der stadig kan være ulykker rundt omkring i landet med telenet og fuldautomatiske maskiner, og hvad ved jeg flyvemaskiner og luftkanaler. Men på radioen og fjernsynet er det gået efter planen. Takket være deres forberedelser.

Louise Lindblad: Selv om meldingerne fra udlandet umiddelbart er positive, så slutter Leif Lønsmann aftenen altså ikke, før sekundviseren i Danmark har passeret midnat.

Leif Lønsmann: Vi går fra hinanden med hver vores opgave. Jeg har det øverste ansvar for radioberedskabet, som er det primære beredskab, så jeg ved godt, at mine arbejdsdage ikke er slut.

Jeg skal stadigvæk være i beredskab til med minutters varsel at kunne indkalde folk til at kunne indtage nyt studie og overtage stillingerne.

Louise Lindblad: Og privatchauffør holder stadig noget ude foran på gaden?

Leif Lønsmann: Chaufføren har jeg en aftale med, at han er til rådighed faktisk langt ind i det nye døgn, hvor han i givet fald skal afløses af en anden, hvis det er nødvendigt. Jeg har chauffører i så lang tid, som det skønnes nødvendigt.

Louise Lindblad: Og du har stadig din telefon, sikrede telefon i lommen?

Leif Lønsmann: Den har jeg haft hjemmefra, da den var for stor til en lomme, så det var sådan en, man løb rundt med dengang. Men man.

Louise Lindblad: Fra 94?

Leif Lønsmann: Man kunne godt få lommetelefoner dengang også. Men den vi havde var sådan en slags felttelefon vil jeg godt kalde den, en stor én stor lommetelefon, som vi har fået udleveret fra Udenrigsministeriet kun til til de få medlemmer af krisestab, som skulle være i kommando i tilfælde af alarm. Så den telefon havde jeg fået udleveret et døgn før. Den havde jeg hjemme under nytårsfesten. Den medbragte jeg i bilen og til møderne.

Louise Lindblad: Efter direktionsmøde i Søborg når Leif Lønsmann hjem forbi sin egen nytårsfest på Nørrebro. Han skåler med sine gæster, inden han igen skal af sted for sidste gang i aften. Han bor ikke langt fra Radiohuset på Frederiksberg. Så i stedet for at ringe efter privat chaufføren, vælger han den her gang at spadserer gennem byen. Klokken er lidt i 11 om aftenen. De små firkantede flimmer kasser har sikkert stået tændt i mange af de små københavnske hjem, klar til når 90 års fødselsdag snart toner frem på skærmen efterfulgt af rådhusklokkerne og pigekoret - hvis alt går vel. Leif Lønsmann skal følge den endelige nedtælling til årtusindskiftet. Fra Radiohusets sendetårn på fjerde sal.

Leif Lønsmann: Trappen?

Louise Lindblad: Jeg har også valgt trapperne.

Leif Lønsmann: Jeg ved jo ikke, hvad der kommer... Computerne og altså elektriciteten forsvinder. Den dag i 31. December 1999 brugte vi ikke elevatorer.

Louise Lindblad: Trin for trin træder han tættere på det øjeblik, han har forberedt sig på i årevis.

Leif Lønsmann: Jeg er meget rolig, som jeg husker det. Ikke bange, men opmærksom. Fokuseret. Men professionelt rolig. Ja altså vi har virkelig gjort forberedelserne godt.

Leif Lønsmann: Så er vi her. Det er fjerde sal.

Louise Lindblad: Står der? Det er til højre. Ja.

Leif Lønsmann: Det var derinde.

Louise Lindblad: Det er derinde? Afviklingscentr..? Lige derinde?

Louise Lindblad: Han går ind i afvikling centralen, hvor teknikere efter teknikere sidder på række med blikket stift rettet mod skærmen.

Leif Lønsmann: Afviklingscentralen er nok et af de mest fokuserede travle arbejdspladser i byen. Der er høj opmærksomhed, men der er slet ikke hektisk, så der er fornemmelsen af ro. Men lige nedenunder den ro også fornemmelsen af fuldstændig beredskab.

Louise Lindblad: Himlen udenfor vinduet er mørk. Der er ingen flyvemaskiner at spotte på himlen denne aften. Faktisk vil kun et enkelt fly lette efter midnat. Hvis vi altså kommer så langt. Et testfly uden passagerer vel at mærke, som er planlagt til at flyve til Stockholm og tilbage igen. Klokkeslættet på alle skærme i afviklingen runder nu 23.59. Leif Lønsmanns øjne følger intenst de sidste 60 sekunder. 10 11 12 13.

Optagelse fra studie 42: Fra Studie 42 i Radiohuset på Rosenørns Allé. Vi vil gerne have lov til at sige tak for i aften. Jeg vil gerne have lov til at sige tak til de mennesker, der har været til stede inde.

Louise Lindblad: Fra Studie 42, nogle etager under Leif Lønsmann og de tekniske ansatte sender DR fortsat live her få sekunder i midnat. Det er de originale optagelser, du hører her.

Optagelse fra studie 42: Det er en mærkelig fornemmelse. Der er ti sekunder til, og så skal vi hoppe ud. Skal vi tælle de sidste fem?

Leif Lønsmann: Der er ure på alle skærmene i lokalet, og der kan vi se, de tæller ned i minutterne sekunderne op til klokken midnat. Da ser jeg lampe efter lampe eller tegn efter tegn. Signal efter signal på skifte skifte skifte.

Optagelse fra studie 42: Mine damer og herrer. Vi lukker og slukker. Herindefra. Held og lykke med det. Rigtig godt nytår. Klokken er 24.

Leif Lønsmann: Skifte. Skifte. Det kører fuldstændig planmæssigt.

Louise Lindblad: Der sker ingenting?

Leif Lønsmann: Der sker ingenting andet end det, der skal ske. Der er en hel masse. Der sker en hel masse, for der skal ske en hel masse. Men der sker ingenting uventet. Der sker ingenting dramatisk. Der sker ingen ulykker.

Louise Lindblad: Signallampe efter signallampe går fra rød til grøn. Alting i Radiohuset kører gnidningsfrit og planmæssigt videre, ikke kun på Rosenørns Allé 22, men faktisk i resten af landet.

Optagelse fra Radioavisen: Radioavisen. På Rådhuspladsen i København fejrer et feststemt publikum ligesom alle andre steder i landet lige nu årsskiftet.

Optagelse fra Radioavisen: Overgangen til år 2000 er gået glat overalt fra Tonga til Rådhuspladsen i København har det frygtet over 2000. Problem glimrede ved sit fravær. Overalt er man åndede lettet op.

kor: Vort gamle Danmark skal, og.

Leif Lønsmann: Det er jo det, der står tilbage i timerne og dagene efter. Nytårsaften 1999, var der en ulykke på vej, som vi professionelt lykkedes med at afværge? Eller var der ikke nogen ulykke på vej og vores bestræbelser forgæves?

Louise Lindblad: Jeg stiller naturligvis det spørgsmål videre til professor ved IT universitetet Thore Husfeldt.

Louise Lindblad: Stod vi nogensinde over for en reel trussel i form af en katastrofe?

Thore Husfeldt: Det er et definitionsspørgsmål, hvad en katastrofe er. Strømmen gik på Rigshospitalet for ikke for mange år siden, og det var otte timers meget vanskelige problemer, der opstod i forbindelse med det, og det kan man kalde en katastrofe eller lade være. Det er et problem. Problemer er uundgåelige. Problemer kan løses, og år 2000 problemet var et problem. Problemet er uundgåeligt, og det problem løste vi. Ligesom vi løser alle mulige andre problemer, så der er sikkert også den dag i dag. Lige nu 15 større problemer i forbindelse med software, som løses, mens vi har den her samtale. De finder bare ikke vej til offentligheden.

Louise Lindblad: Så det her problem år 2000 problemet. Hvorfor fører det til så meget offentlig interesse?

Thore Husfeldt: Det er et sociologisk spørgsmål mere end et teknologisk spørgsmål. Der er noget magisk ved de øjeblikke, hvor en tæller for eksempel en årstal, skifter fra 1999 til 2000, fordi der er mange cifre, der ændrer samtidig. Og det har vores psykologi nemt ved at knytte til en eller anden form for mening. Vi synes også, det er meningsfuldt, at man at man fylder 50 eller 40, eller hvad det er i runde tal betyder et eller andet for også selv om de selvfølgelig er helt arbitrære. Derfor var det nemmere for år 2000 problemet at finde den klangbund, som det fandt.

Louise Lindblad: Thore Husfeldt vil altså ikke afvise, at der kunne være sket katastrofer i større eller mindre omfang, hvis ikke der var blevet arbejdet så intenst på at løse computerproblemet. Men som han siger software-problemer bliver løst hele tiden. Det er ikke et problem som det vi så i overgangen til år 2000, der holder ham vågen om natten.

Thore Husfeldt: Lige nu er det mest aktuelle dommedagsprofeti, som har med computere eller teknologi at gøre uden tvivl den eksistentielle trussel fra generativ kunstig intelligens.

Louise Lindblad: Nu startede jeg med at spørge: Hvad var worst case scenariet i 1999? Kan man sige noget om worst case scenario i forhold til kunstig intelligens?

Thore Husfeldt: Det kan man godt. Jeg skal advare mod at forstå verden i termer af worst case scenarier. Det er en næsten. Det er en meget forvirrende ting, og man kommer til at blive meget ulykkelig af det. Men værst af alt scenariet med kunstig intelligens altså med kompetente agentiske computere, altså computere, som selv planlægger og træffer valg, og som desuden er kompetente og har adgang til fysisk infrastruktur. Værste fald scenarie der er, og jeg siger det med al forsigtighed AI organisk livs ophører i løbet af de næste 50 år.

Louise Lindblad: Er det noget, der kan holde dig vågen?

Thore Husfeldt: Det holder mig vågen. Ja.

Louise Lindblad: Ja.

Thore Husfeldt: Du spurgte. Om det er rigtigt eller forkert. Det er meget, meget svært at afgøre. Men der findes vel udviklede dommedagsscenarier i forbindelse med teknologi, hvis værste udfald netop er, at der f.eks. ikke er ilt mere. Hvorfor skulle kunstig intelligens være interesseret i, at der er ilt i atmosfæren? De der atomer kan sikkert bruges til noget bedre. Og så kan vi. Så kan maskinerne bare lave dem om.

Louise Lindblad: Og oven på den besked føler jeg det nødvendigt at sætte noget beroligende musik på. Vi afslutter med Leif Lønsmanns sidste ord til mig. Et godt råd i en verden, hvor den næste katastrofe altid lurker om hjørnet. Leif jeg har taget sådan en sort bog med her. Det er fordi nu du du sæsonens første gæst. Jeg har sådan en idé om, at jeg godt kunne tænke mig at samle alle ti gæsters bedste råd til at overleve dommedag.

Leif Lønsmann: Jeg bare skrive det som et råd her?

Louise Lindblad: Ja, gerne.

Leif Lønsmann: Det var overskriften.

Louise Lindblad: Hvad står der?

Leif Lønsmann: 'Dont panik'. Der fik jeg skrevet 'Dont panik'. Så den skal også forstå det. Men jeg vil også gerne uddybe det. Jeg kommer til at fylde hele siden med den tykke pind her.

Louise Lindblad: Ja. Hvad har du skrevet der?

Leif Lønsmann: Mennesket har altid frygtet dommedag, men alle har overlevet. Når man når min alder, så har man oplevet dommedags trusler om krig og atomkrig og biologisk krig, om kemisk krig og atomkraft, om fugleinfluenza, om aids, om klima, om flygtninge, om 9/11, der hele mit liv har der hvert eneste år og hvert eneste årti været dommedagsprofetier, som vi har brugt unødigt energi på at være bange for unødige ressourcer, på at forberede, og som så har vist sig ikke at blive til noget. Den kolde krig, atomoprustning, forurening var store dommedagstrusler, da jeg var ung. Her bagefter har vi nærmest glemt, hvor bange vi var, fordi vi overlevede, mens det vi endnu ikke har overlevet, det har vi jo ikke oplevet at have overlevet, og derfor holder vi angsten i live for det som regel unødigt.

Poul Grinder-Hansen: Du har lyttet til historien om Y2K den nytårsaften i 1999, hvor jorden ikke gik under. Så træk bare vejret dybt ned i maven, så længe du kan. I næste episode skal vi langt tilbage i tiden faktisk 4.900 år. Her er det ikke computere eller en ny overlegen art, der truer menneskehedens overlevelse, men noget så håndgribeligt som solens fravær. Solen på Bornholm

forsvinder fra den ene dag til den anden. Ikke bare i nogle sekunder eller minutter, men i flere år. Og det bliver op til shamanen Ravn at fremmane solens stråler igen, inden det er for sent.

Louise Lindblad: Obscuritas er produceret af Louise Lindblad for Nationalmuseets mediehus, Vores Tid. Redaktør er Rikke Caroline Carlsen. Du kan finde flere podcasts om historie ved at søge på Vores tid i din podcast app.

Outtro: Du har lyttet til en podcast fra Nationalmuseets mediehus Vores Tid. Følg os på Facebook og Instagram, så får du fascinerende historier og nyt om episoder fra vores mange podcast.

[Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus](#)

[Obscuritas S8E1: Ti gange jorden gik under: Dommedag år 2000 Y2K](#)

Produceret af Louise Lindblad for Vores Tid

Produceret med støtte fra William Demant-fonden, Ingeniør Kaptajn Aage Nielsens Familiefond, Hoffmann og Husmans Fond, Otto Mønstedts Fond, Lemvig-Müller Fonden, Grete og Sigurd Pedersens Fond, Axel Muusfeldts Fond.